კომუნისტი

ხუთშაბათი, 15 ივლისი 1920 წ.

რედაქცია და კანტორა მოთავსებულია პასკევიჩის ქ. № 3 მეორე სართულში. თვიური ხელის მომწერთათვის — გაზეთი ღირს 125 მან.

ფასი 5 მან.

№ 23 ყოველდღიური ორგანო საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და ტფილისის კომიტეტებისა. № 23

ღრმად დამწუხრებულნი მაქსიმე იესეს ძე და შვილები მისი: კოტე, ბიქტორ, ლეონიდე, ალექსანდრე, რძალი არუსიაკა, ქალიშვილები: მატრონა, მარო, თამარა, და ქსენია ცინცაძეები ღრმა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებისას პირველის მეუღლის, დანარჩენთა საყვარელ დედის

ფედოსია (ფაქიზო) **გიორგის ასული კვირკელიასი** (ცინცაძისა)

რომლის ორმოცი დღის პანაშვიდი დანიშნულია 31 კვირკობისთვეს (ახალი სტილით) შაბათს 12 საათზე ქალ. ლანჩხუთში.

გაზ. „საქ. კომუნისტი"-ს თანამშრომლების საყურადღებოთ

დღეიდან დადგენილია, რომ ყველა გარეშე თანამშრომელთ, როგორც ორიგინალურ წერილებში, ისე ნათარგმნში მიეცემათ ჰონორარი, განსაკუთრებული ყურადღება მიქცეული იქნება მხატვრულ ნაწარმოებისადმი, როგორიც არის: ლექსი, მოთხრობა, სურათი, იუმორისტული წერილები და სხვა.

გაზ. „საქ. კომუნისტის" რედაქცია.

გაზ. „საქ. კომუნისტი"-ს კორესპონდენტების საყურადღებოთ

რედაქცია აცხადებს შემდეგს: კორესპონდენციები აუცილებლივ უნდა იქნეს დაწერილი მელნით, სუფთად, ქაღალდის მხოლოდ ერთ გვერდზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში რედაქცია მათ არ განიხილავს.

რედაქცია.

კბილთა ღრჭენა.

„ევროპა უკვე აღარ არსებობს. დარჩა მხოლოდ ყოვლად შემძლებელი ინგლისი, რომელიც პირისპირ დგას რუსეთის მიუვალ სიმაგრესთან, ხოლო ამ უკანასკნელის ზურგს უკან დგას ექვსასი თუ შვიდასი მილიონი აზიელები, რომლებიც მოტყუებული არიან დადებულ საზავო ხელშეკრულებით", — ამას სწერს ფრანგული გაზეთი „[illegible]". ბურჟუაზიას განვითარებული ყნოსვა აქვს, აგრეთვე მსჯელობაც — თავის დამჯერ მტერს ერთი შეხედვით იცნობს.

მით უფრო გამახვილებული აქვს ეს გრძნობა საფრანგეთის ბურჟუაზიას, რომელსაც „ულვთოთ" ეწვის და ეკარგება დაღეული მილიარდები, რომელიც მან სხვადასხვა დროს მიართვა ნიკოლოზ მეფეს, ხან მუშა-გლეხების რევოლიუციის ჩასაქრობათ და ძირმომპალ ტახტის შესამაგრებლათ, ხან კი ყაჩაღური ომის საწარმოებლათ იგივე მუშა-გლეხების ხარჯზე და მათი სისხლითვე. ახლა რუსეთში ფრიალებს პროლეტარიატის დიქტატურის წითელი დროშა, მისი მტრები მიფანტულ-მოფანტულია, და არა თუ მიფანტული — ინგლისის დიქტატურის ქუსლის ქვეშ გაგდებული. „ევროპა უკვე აღარ არსებობს" — გულამომკვდარი მოთქვამს ბურჟუაზიის მესაიდუმლე პუბლიცისტი. მალე აღარ იქნება იმპერიალისტური ინგლისიც — რუსეთის პროლეტარულ რევოლიუციას ეხმაურებიან ასეული მილიონები აღმოსავლეთით და დასავლეთით. ჩრდილოეთის დავითის გამარჯვება გახრწნილ და გამქლავებულ მოძალადე გოლიათზე — აუცილებელია.

ჩვენი პროკურორები.

პროფესიონ. კავშირთა წარმომადგენელთა კრებაზე კვირას 11 ივლისს, საგარეო და საშინაო საქმეთა მინისტრები გამოვიდნენ ვრცელი სიტყვით, რომელიც ტრიალობდა იმის გარშემო, რომ „ჩვენ საზავო ხელშეკრულების ყველა მუხლები სინიდისიერათ შევასრულეთ", მაგრამ საბჭოთა რუსეთი და საბჭოთა აზერბეიჯანი ასევე არ მოიქცენო (იხ. „ერთობა" № 156). თუმც აქედან თავისთავათ გამომდინარეობს ლასკვნა, რომ რაკი საბჭოთა რუსეთი უსინიდისოთ მოეკიდა საზავო ხელშეკრულობით მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს, ამით მან ხელი გახსნა საქართველოს სხვათა შორის კომუნისტებისადმი დამოკიდებულების საკითხში, მაგრამ თურმე ამ უკანასკნელთ თავის თავად მოუციათ იმდენი საბუთი მათი დევნის გასაახლებლათ, მათი რეპრესიების მუხრუჭში ჩასაჭერათ, რომ არც რუსეთის უსინიდისობა და არც აზერბაიჯანის პირმოთნეობა ყოფილა საჭირო კომუნისტების ხელახლა ციხეებში გასატუმრებლათ ან საზღვარგარეთ გასაძევებლათ. ასეა, თუ დავუჯეროებთ ბ. რამიშვილის „შეურყეველ" საბუთებს. მაგრამ გაკადნიერდეთ და ცოტა მივუახლოვდეთ და გავსინჯოთ ეს „საბუთები".

ჩრდილო კავკასიის და ბაქოს კომუნისტები, რაკი ვერ შესძლეს საქართველოს დასგრევა, „იძულებული გახდნენ აქ დაეარსებიათ თავისი დამოუკიდებელი პარტიული ორგანიზაცია საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრ. კომიტეტის სახით. მაგრამ ფაქტიურათ ისინი განაგრძობენ თავის წინანდელ საქმეს... კომუნისტებს ერთი წამითაც არ აუღიათ ხელი არალეგალურ მუშაობაზე". აი მთავარი, ზოგადი დებულება ბ. მინისტრის. ის ამტკიცებს მას „რამდენიმე ფაქტებით".

პირველი: „ხან-ხოისკის ტერორისტულმა მკვლელობამ დიდი სიხარული გამოიწვია ბაქოსა და კავკავში". ვთქვათ გამოიწვია, ვთქვათ ბაქოსა და კავკავის კომუნისტები ცას ეწეოდენ სიხარულით მათი მდევნელის, აზერბეიჯანის ხანების კონტრ-რევოლიუციის მეთაურის მოკვლამ. მაგრამ ეს გარემოება მაჩვენებელია განა იმის რომ ხან ხოელი მოკლეს კავკავის ან ბაქოს კომუნისტებმა? მსოფლიო რეაქციის: იმპერიალისტ კლემანსოს მოკვლის განზრახვა ქონდათ შარშან, ის დასჭრეს კიდეც, და ცხრა-მთას-იქით მყოფი ხალხი რომ კმაყოფილი დარჩენილიყო ამ თავდასხმით, ნუ თუ ისინი უნდა ჩაგვეთვალა ტერორის მომწყობ — აღმსრულებლებათ? მაგრამ კიდევ უფრო მოიკოჭლებს მინისტრული ლოღიკა და მოიკოჭლებს ორივე ფეხზე, როცა ის ასკვნის, რომ რაკი კავკავში და ბაქოში კომუნისტები გაახარა ხან-ხოელის სიკვდილმა, მაშასადამე მისი მკვლელები უსათუოდ საქართველოს კომუნისტები არიანო. „აშკარაა — ზეპირათ სცემს დეკრეტს ბ. მინისტრი — ეს იყო კომუნისტების არა ლეგალური მუშაობის აქტი — მორჩა და გათავდა, „ფაქტი" ვითომ წამოყენებულია. რასაკვირველია ბ. მინისტრი აცხადებს, რომ არ მოიყვანს „ასეთ პირთა სახელებს, რადგან ისინი ჯერ არ არიან მართლმსაჯულების ხელშიო". ოღონდაც! სიჩუმე ოქროა ხან და ხან, ნამეტურ მაშინ, როცა საჭიროა იქ დასვათ წერტილი და ენა მუცელში ჩაიგდოთ, სადაც კომუნისტების წინააღმდეგ ტყუილების დიდი შარა-გზა იწყება.

არავითარი კავშირი, არც პირდაპირი, არც არა პირდაპირი საქართველოს კომუნისტურ პარტიას არ ქონებია ხან-ხოელის მოკვლაში და ვინც მას ბრალს სდებს ამაში ზეპირათ, ის მწყრალათ უნდა იყოს როგორც ჩვენს ისე საკუთარ სინიდისზე.

„ფაქტი" მეორე: „გამორკვეულია", „არის დოკუმენტალური საბუთები" იმის, რომ ზოგიერთ სამხედრო ნაწილებში მომხდარი ამბოხება კომუნისტების მუშაობის შედეგი იყოვო. ჩვენ პირველათ გვესმის ჯარში ამბოხებაზე, მაგრამ საოცარია, რომ „გამორკვეულ" საქმეზე „დოკუმენტალურ საბუთებზე" რომ მიდგა საქმე; სწორეთ მაშინ არჩია ბ. მინისტრმა მრავალ წერტილების დასმა. „ფაქტების" თავისუფალმა წარმოებამ იცის ასე. მაგრამ ეს არ უშლის ბ. რამიშვილს წერტილების შემდეგ, იქვე ჩააკაჭკაჭოს: „ფაქტი ფაქტად რჩება, რომ კომუნისტები არა ლეგალურ მუშაობას აწარმოებენ". ეს თუ ფაქტია, რაღას ქვია ჭორი, ტყუილი, შარი და სხვა? ყოველ შემთხვევაში ჩვენ უფლება გვაქვს განვაცხადოთ, რომ არც ერთი სიტყვა ამ ბრალდების არ ემყარება სიმართლეს, ნამდვილ ფაქტს.

„ფაქტი მესამე: ცნობილ კომუნისტ კუხალეიშვილის ბინაზედ ქ. სოხუმში „აღმოაჩინეს ყუმბარები და სხვა საომარი მასალა". მართალია, რამოდენიმე კვირით ადრე მთავრობის განცხადებიდან შევიტყვეთ, აღმოჩენილია „შეთქმულობა" რესპუბლიკის წინააღმდეგ, აღმოჩენილია იარაღის საწყობიო, დამატებითი ცნობების გამოქვეყნება იყო დაპირებული, მაგრამ როგორც გავს ეს ზედმეტად მიუჩნევიათ. ბ. რამიშვილის ზეპირ-სიტყვაობითაც იოლი ყოფილა მათი დაჯერება, ვინც უკვე დაჯერებულია. ჩვენი ამხ. კუხალეიშვილის ბინაზე ჩვენი პარტიის „ლეგალიზაციის" ორიოდე კვირის შემდეგ მართლა „აღმოუჩენიათ" სამი ბომბი (უკაპსულო), ერთი თოფი და ერთიც რევოლვერი! აი ის იარაღის და „სხვა საომარი მასალის" საწყობი, რომელზედაც ბ. რამიშვილი, ალბათ ეუჟანტელის მომგვრელი ფუჩუნით, მოახსენებდა პროფ. კავშირთა წარმომადგ. კრებას.

„ფაქტი" ისაა, რომ ძველ რევოლიუციონერს, პარტიის „ლეგალიზაციის" თითქმის პირველ დღეებში აღმოაჩნდა სამი ძველი ბომბი და თოფი. შეგვიძლიათ ბატონებო გამოიჩინოთ კანონიერებისადმი თქვენთვის უჩვეულო პატივისცემა და გაასამართლოთ უნებართვოთ იარაღის ქონებისათვის, მაგრამ ამხ. კუხალეიშვილის და მით უმეტეს მთელი ჩვენი პარტიის ამ შემთხვევაში შეთქმულთა როლში გამოყვანა თეთრი ძაფით ნაკერი შეურაცხყოფა და ხალასი პროვოკაციაა.

აი ყველა „ფაქტები" ბ. მინისტრს რო გამოუწურავს თავის მდიდარ კრიმინალურ საკუჭნაოდან! მეტი რაღა დარჩენია მას, რომ ბოლოს ასეთი მჭლე ფაქტებიც ზედმეტათ მიიჩნიოს და ოქტავით მაღლა ხმის აწევით წარმოთქვას: „ჩვენ ყველას გასაგონათ ვაცხადებთ, რომ ეს „ლეგალური" კომუნისტები მთელ საქართველოს ყოველ კუთხეში გაფაციცებით ყიდულობენ იარაღს", და რომლში შესული, ავიწყდება რა, რომ „ყველას გასაგონათ" ყვირილი არ კმარა ასეთი ბრალდების წამოყენებისათვის, კითხულობს: „რისთვის უნდათ ეს იარაღი? ნუ თუ ლეგალური მუშაობისათვის"? რასაკვირველია, ამ ადგილას სვამს წერტილს ბ. მინისტრი და ჩვენც იძულებული ვხდებით განვაცხადოთ „ყველას გასაგონათ": არც ერთი სიტყვა ბ. მინისტრის, არც ერთი მარცვალი მის სიტყვაში სიმართლეს არ შეიცავს. ესაა — თავიდან ბოლომდე ულაზათოთ შეთითხნილი ტყუილი მისი აგენტების, ტყუილი, რომლის განმეორება „უმაღლეს პოლიტიკას" ვერას შემატებს. დაბოლოს ბ. მინისტრი ასეთ მძიმე არტილერიას იშველიებს ჩვენს წინააღმდეგ: „მათ აქვთ აქ გამოცემული — 2 გაზეთი — ვის ხარჯზე სცემენ ისინი ამ გაზეთებს? საიდან ღებულობენ ისინი ამ ასი ათას მანეთებს, რომელიც საჭიროა იმ გაზეთების გამოცემას ეხლანდელ სიძვირეში"? რა მამაკვდინებელი, რა გამანადგურებელი კითხვაა! სამწუხაროა მხოლოდ, რომ ასეთი კითხვით ბ. შინაგან მინისტრს არ მიუმართავს არასოდეს არც ერთ პარტიისათვის, რომელნიც განუწყვეტლივ სცემენ გაზეთებს და ჟურნალებს, და არა თუ თავის ჯიბიდან არ აძლევენ ასი ათას მანეთებს ყოველთვიურათ, არამედ „პურს სჭამენ" და მილიონიან სახლებსაც იძენენ სწორეთ გაზეთის შემოსავლით! აი მაგალითად, ამას წინათ ქართველ სოციალ-დემოკრატიის მეორე ყრილობაზე განაცხადეს — ცენტრალურ კომიტეტს კაპიკი შემოსავალი არა აქვს ადგილობრივ ორგანიზაციებიდან და ის ყველა თავის ხარჯებს ფარავს გაზ. „ერთობა-ბორბა"-ს შემოსავლიდანო! კეთილ ინებეთ მოქალაქე მინისტრო, გამოიძიეთ ეს „ფენომენი" და მერე გადაიქეცით კითხვითი ნიშნათ იმ მოვლენის გამო, რომ კომუნისტური პარტია — ჰოი საშინელებავ! — რამდენიმე კვირაა ორ გაზეთს სცემს.

შესაძლებელია განშვიკების გამარჯვება?

II

რუსეთის ოქტომბრის რევოლიუცია და მის საშოდან გამოსული საბჭოთა რესპუბლიკა წარმოადგენენ განხორციელებას მარქს-ენგელსის გენიალურათ გასჭვრეტილ და დასაბუთებულ უდიდეს ლოზუნგისას: პროლეტარიატის დიქტატურა — ეს ლათინური სიტყვები ამ ჟამათ გადათარგმნილია ევროპის და თითქმის მთელი დედამიწის ხალხურ ენებზე და კილოკავებზე, ხოლო პირველათ რუსულ ენაზე მოხდა მათი გადმოთარგმნა და ცხოვრებაში გატარება. როგორც ვიცით პროლეტარიატის დიქტატურა აუცილებელი პირობაა სოციალისტური გადატრიალების, მთელი ცხოვრების, და პირველ ყოვლისა, მატერიალურ წარმოების განსაზოგადოებრიობის: პროლეტარიატი ეუფლება სახელმწიფო ძალაუფლებას, იკრებს გარშემო ძველი ქვეყნის მტერთ, აძლევს სახელმწიფოს მოძრავ, გარდამავალ ფორმას, და ასეთი ძლიერი და მჭრელი იარაღით უმკლავდება „ექსპროპრიაცია ქმნილ" კლასებს, ახშობს მათ გაცოფებულ წინააღმდეგობას, რათა განამტკიცოს საზოგადოების სოციალისტური ორგანიზაცია, რომელიც ზედმეტათ გახდის საზოგადოებას იძულებით, სახელმწიფოებრივ ორგანიზაციას. ეს პროცესი გულისხმობს საწარმოვო ძალთა მაღალ განვითარებას, სახელდობ მსხვილ კაპიტალისტურ წარმოებას, რომლის საფუძველზედ შესაძლებელია ახალი ამხანაგური წარმოების დამყარება. მაგრამ როგორ მოხდა რომ პროლეტარიატის დიქტატურის ხანა გახსნა და საბჭოთა რესპუბლიკა მოაწყო რუსეთმა, რომელიც ევროპის დიდ ქვეყნებში ყველაზე ჩამორჩენილათ ითვლებოდა ეკონომიურათ? აი სწორეთ ეს „ნახტომი" ვერ მოუნელებიათ ყველა [illegible] ოპორტუნისტებს, რამდენათაც ისინი გულწრფელი მაინც არიან. მათი მტკიცებით არის ერთი საყოველთაო სქემა რევოლიუციის, შეურყეველი, [illegible], უძრავ ჩარჩოებში ჩასმული, ავიწყდებათ, რომ უცვლელია მხოლოთ ერთი კანონი: რევოლიუცია შედეგია ეკონომიური ევოლიუციის. დანარჩენი თვისებები კი რევოლიუციონური პროცესის მჭიდროთ გადახლართულია დროსა და გარემოების პირობებთან ათასგვარ ისტორიულ, ეროვნულ, საზოგადოებრივ და თუ გნებავთ გეოგრაფიულ თავისებურობასთან. ამიტომ შაბლონი, ერთი ხაზით სიარული და განვითარება რევოლიუციონური პროცესის სხვა და სხვა ქვეყნებში ყოვლად შეუძლებელია — თითეული ქვეყანა ამ სფეროში იჩენს თავისებურებას, ვინაიდან თავისებურათ ვითარდებოდა მასში კაპიტალიზმი და მუშათა მოძრაობა. „ამ ჟამათ — სწერდა კაუცკი თავის ცნობილ გამოკვლევაში ამერიკის მუშის შესახებ — მთელ რიგ ქვეყნებში კაპიტალი ეუფლება მთელ ეკონომიურ ცხოვრებას, მაგრამ არც ერთ მათგანს არ განუვითარებია ერთნაირათ კაპიტალისტური წარმოების ყველა მხარეები. განსაკუთრებით ეს ითქმის ორი ქვეყნის შესახებ" — რუსეთისა და ამერიკის შესახებ: ამერიკამ განავითარა უკიდურესათ კაპიტალისტთა კლასი, რუსეთმა კი მუშათა კლასი. და ამ მხრივ რუსეთი ჩვენი (ე. ი. გერმანიის) მომავლის მაჩვენებელიაო. ძლიერ მუშათა კლასს უპირდაპირდებოდა რუსეთში სუსტი, მტკიცე ნებისყოფას, მკაფიო ინდივიდუალობას მოკლებული ბურჟუაზია, რომელსაც უფრო ეშინოდა რევოლიუციის, ვინემ თვითმპყრობელობის რეაქციის, რომელსაც ძალა არ შეწევდა ნამდვილ ეროვნულ რევოლიუც. კლასათ გამხდარიყო და უკან გაეყოლებია ყველა დაჩაგრული კლასები. ძლიერ სოციალისტურ პროლეტარიატს ზურგს უმაგრებდა კონტრრევოლიუციონურ ბურჟუა მემამულეების წინააღმდეგ რევოლიუციონური [illegible] ბა, რომელთან ერთად მან მოახდინა უდიდესი რევოლიუციონური რეპეტიცია ჯერ კიდევ 1905 წ., როცა ჩაეყარა მტკიცე საფუძველი მათ რევოლიუციონურ თანამშრომლობას მეფესა და მემამულეების წინააღმდეგ. ყველა ამას ზედ ერთვის მრავალი სხვა ხელსაყრელი პირობები. — მაგალითად გეოგრაფიული მდებარეობა რუსეთის, მისი თვალუწვდენელი ტერიტორია, რომელიც სტრატეგიულათაც უპირატესობას იძლევა და თან ყოველ ნაირი ნედლი მასალის წყაროა. რა უნდა იყოს გასაკვირალი ამის შემდეგ, რომ რუსეთში ადვილი შეიქნა სოციალისტური რევოლიუციის დაწყება მას შემდეგ, რაც საპრაკო იმპერიალისტურ ომმა წარმოშვა, როგორც ამას წინაწარმეტყველებდენ ყველა მარქსისტები, რევო-

ლიუციონური მდგომარეობა (სიტუაცია), რომელსაც უნდა გადაეჭრა ამოცანა მობერებულ, დრომოჭმულ და ლპობის პროცესით მოდებულ კაპიტალიზმის შეცვლის წინმავალ, კულტურის და ცივილიზაციის, ადამიანობის და საწარმოვო ძალთა წინწამწევ სოციალიზმის რეჟიმით. ამ ამოცანას არა თუ გვერდს უვლიდენ შეუპოვარ ომს უცხადებდენ მთელი დედამიწის სოციალ-შოვინისტები, მას გვერდს უვლიდენ რუსეთის შემთანხმებლები, ეს ყოვლად უძლურნი საჭურისები, რომელთაც განიზრახეს რევოლიუციის ქვესკნელის ძალების დამორჩილება და წვრილ ბურჟუაზიულ ბაგაზე მიბმა. პროლეტარულ მასსების რევოლიუციონურ გრიგალმა ერთის დაკვრით კვამლათ აქცია ეს წარსულის მოჩვენებანი და გახსნა ხანა პროლეტარიატის დიქტატურის—სოციალისტური აღმშენებლობის წინასწარი პირობის. რუსეთმა 1917 წ. ოქტომბერში დაიწყო ეს უდიდესი ბრძოლა, რომელსაც გაგრძელება და მოთავება სჭირდება.

კვალ და კვალ

4. გზა აბნეული პუბლიცისტი

მენშევიკური პარტია დიდი ხანია დამდგარია გახრწნის გზაზე, ხოლო დღეს კი უკიდურეს წერტილზეა ასული. ამის საუკეთესო მაჩვენებელი და დამამტკიცებელი მათი პრესაა ეს ის კოკია, რომელშიაც „რაცა სდის იგივე გადმოდინდების". და აი ეს პრესა ნათელ სურათს გვაძლევს იმისას, თუ რა გზა აბნეულება მენშევიკ[illegible]ში, თუ როგორი აშკარა ტყუილებს მიმართავენ ეს ვაჟბატონები, რომ ერთი ორი დღით მაინც გაახანგრძლივონ თავიანთი სიცოცხლე.

მათ დიდი ხანია გამოუშვეს სალიტერატურო ასპარეზზე ჩვენთან საბრძოლველად ბ. სეით დევდარიანი, რომელიც გაზეთ „ერთობის" უმთავრესი სულის ჩამდგმელია, ამიტომ ჩვენ არ შევცდებით თუ მისი დახასიათებით მენშევიკების პრესას დავახასიათებთ, მისი გარჩევით საზოგადოთ ქართველ მენშევიკებს გავარჩევთ, ეს მით უმეტეს, რომ მისი „დასაბუთებული" წერილები, რომლებიც თითქმის ყოველ დღე იბეჭდება „ერთობაში" არავითარ უთანხმოებას არ იწვევს მენშევიკების ცენტრალური კომიტეტის რედაქციაში და საზოგადოთ მენშევიკებში.

ბ. სეით დევდარიანს ჩვენთან შეტაკებაში სალიტერატურო ასპარეზზე დამარცხების გამო ისე არევია დავთარი, რომ თავის გზაც დაუკარგავს, რომელსაც ის ასე გაშმაგებით იცავდა ბრძოლაში და ჯერ-ჯერობით სავსებით ვერც ახალი მოუნახავს.

რას იცავდა ის ჩვენთან ბრძოლის დროს? როგორ უყურებდა ის დღევანდელ სინამდვილეს და რას ურჩევდა მუშათა კლასს?

დევდარიანი ამბობდა, რომ რუსეთის მშრომელი ხალხი თუმცა „შეცდა", მაგრამ მაინც კომუნისტებს გაჰყვა, რომ მათ მხარეზეა მოწინავე პროლეტარიატიც და სხვა რევოლიუციონური წრეებიცო. „ერთობის" № 58-ში ის სწერდა, „ბოლშევიკები ეუბნებოდენ უკმაყოფილოებს, ოღონდ ხელში აიღეთ მართვა-გამგეობა და ყველაფერს მოიგებთო. მუშა-გლეხებმა ამ აგიტაციიდან გამოიტანეს შესაფერი დასკვნა: მთავრობაზეა დამოკიდებული თანამედროვე ოღროჩოღროების გასწორება, ალბათ ახლანდელ მთავრობას ეს არ უნდა, ისევ ჩვენ ვიხსნით თავს, ჩვენ რომ გავმეფდებით, მოვისურვებთ და გავაკეთებთ რაც გვესაჭიროებაო". აქედან ჩვენ ვტყობილობთ შემდეგს: მშრომელ ხალხს შეუგნია ის, რომ მუშა ხალხის განთავისუფლება თვით მუშათა საქმეა და მიმხრობია მუშების ერთად-ერთ დამცველ კომუნისტურ პარტიას.

მეორე ალაგას ის სწერდა: „მის (ე. ი. კომუნისტურ პარტიისკენ) რაზმებში იყვენ და არიან მოწინავე მუშები, დემოკრატიული წრეები". (გაზ. „ერთობა" № 69). დიახ, სრული ჭეშმარიტებაა, კომუნისტებთან იყვენ და არიან მოწინავე მუშები და რევოლიუციონურ-დემოკრატიულ წრეებიც და ამიტომაც არის, რომ საბჭოთა მთავრობამ ასე სასტიკათ დაამარცხა შინაური და გარეშე კონტრ-რევოლიუცია.

ასე ამბობდა ის რამდენიმე თვის წინათ. დღეს კი ისე არევ-დარევია დავთარი, რომ რუსეთის რევოლიუციონურ პროლეტარიატს, მუშათა კლასს კომუნისტურ პარტიის მოწინააღმდეგეთა ბანაკში აქცევს. ს. დევდარიანი იქამდისაც კი მიდის, რომ რუსეთის მუშათა კლასის მთავრობას „ლენინის და კამპ." მთავრობათ თვლის, რომელიც, წარმოიდგენთ, რომ არც ერთი საზოგადოებრივი კლასის ინტერესებს არ იცავს თურმე. ხოლო ჩვენ კი ვიცით, და ამაზე ქართველი მენშევიკი მუშაკ დაგეთანხმება, რომ ისტორიაში არ ყოფილა, და არც იქნება, როგორც მარქსიზმი გვასწავლის, ისეთი მთავრობა, რომელიც არც ერთი კლასის ინტერესებს არ იცავს და არც ერთ კლასზე არ ეყრდნობოდეს; ეს ისეთი ანბანური ჭეშმარიტებაა, რომ ამის მტკიცებაც ზედმეტია.

გადავიდეთ ახლა უფრო მეტად მნიშვნელოვან საკითხზე.

ს. დევდარიანი ამ რამდენიმე კვირის წინათ სწერდა გაზეთ „ერთობაში": „ეს წინააღმდეგობა (მისი სიტყვებით „კაპიტალისტური წეს-წყობილების წინააღმდეგობა", ე. ი. თანამედროვე მწვავე კრიზისი კ.კ.) არ მოისპობა, თუ ევროპაშიაც წარმოება არ გამოცოცხლდა. არ გამოცოცხლდება, თუ დღესვე დასავლეთის მშრომელმა ხალხმა სოციალისტური რევოლიუციის დროშა ამართაო" (№ 123.—კ.კ).

როგორც ხედავთ დევდარიანი წინააღმდეგი [illegible], რომ დასავლეთის პროლეტარიატმა „დღესვე სოციალისტური რევოლიუც. დროშა ამართაო" და ამას მაშინ ხსნიდა იმით, რომ წარმოება დაცემულია, ქვეყნიერობა გაღატაკებულია და „საშინელი წინააღმდეგობაა კაპიტალისტური წეს - წყობილების". ჩვენ თავის დროზე ეს გავარჩიეთ იხ. „საქ. კომუნ." № 13) და ჩვენი შეხედულება გამოვსთქვით.

დღეს კი მას გზა აბნევია და რამდენიმე კვირის წინათ გამოთქმულ აზრს უარყოფს. ახლა ჩვენთან ერთად ის აღიარებს: „ორივე მხარის (ე. ი. დამარცხებული და გამარჯვებული ქვეყნების—კ.კ.) მუშათა კლასს გამოიყვანს ახლანდელ მდგომარეობიდან იმპერიალიზმის უარყოფა და სოციალიზმისკენ მიმართვა... ობიექტიური მდგომარეობა არასოდეს არ მოითხოვდა იმას ისე, როგორც დღეს (იხ. „ერთობა" № 150).

ჩვენ სავსებით გვეთანხმება აქ. ბ. დევდარიანი. ჩვენ ვამბობდით, რომ დღევანდელი სინამდვილე, ობიექტიური მდგომარეობა არასოდეს არ მოითხოვდა სოციალისტური რევოლიუციის დროშის აფრიალებას ისე, როგორც დღეს.

გვაქვს თუ არა უფლება ვუწოდოთ ამის შემდეგ გზა-აბნეული „ერთობის" პუბლიცისტს? ეს თვით მუშა-მკითხველმა გასაჯოს.

გადავიდეთ ახლა ბ. ს. დევდარიანის ტყუილზე, რომელიც მან შეთხზო თავისი პოზიციის გასამართლებლათ და ვითომდა ჩვენი გასამტყუნებლათ.

ეს ვაჟბატონი იმდენათ დაცემულა, რომ აშკარა ტყუილს აწერს ჩვენს მამათ მთავარს კ. მარქს. დავანებოთ თავი იმას, რომ ვითომ კ. მარქსი და ფრ. ენგელსი ყოველ თავიანთ ნაწარმოებში გვიქადაგებდენ ხალხის თვითმპყრობელობას და არა კლასიურ დიქტატურას, კლასიურ ბატონობას და მპყრობელობას. ეს შემდეგისათვის იყოს. ახლა კი გავარჩიოთ მის მიერ შეთხზული ცოცხალი ტყუილი. ბ. ს. დევდარიანი ამბობს გაზ. „ერთობის" 149 №-ში: „იმ კრიტიკულ წერილში, რომელიც მარქსმა უძღვნა გოტის პროგრამას, ჩვენ ვკითხულობთ: „პოლიტიკურ მოთხოვნებში არაფერია საყოველთაო არჩევნების, პირდაპირი კანონმდებლობის, ხალხის უფლების, სახალხო შეიარაღების მეტი... ეს არის ძველი, ყველასათვის ცნობილი დემოკრატიული პირჯვრის წერა,—მაგრამ დავიწყებიათ ერთი, უმატებს მარქსი, დავიწყებიათ პროგრამის შემდგენლებს, რომ ამ საუცხოვო მოთხოვნების განხორციელება შეიძლება მხოლოდ მაშინ, როცა თვითმპყრობელობა ხალხის ხელშია, რომ ეს მოხერხდება მხოლოდ დემოკრატიული რესპუბლიკის ფარგლებშიო". ეს მარქსიდან მოყვანილი ციტატა სასტიკათ არის აკოწიწებული და შეიძლება ითქვას პირდაპირ შეთხზული. ამიტომ ჩვენი ვალია მკითხველს მივსცეთ ნათელი და სწორი წარმოდგენა ამის შესახებ კ. მარქსი სწერს: „პროგრამის პოლიტიკური მოთხოვნები არაფერს არ შეიცავს, გარდა ძველი, მთელი ქვეყნიერობისთვის ცნობილ დემოკრატიულ პირჯვრის წერას. საყოველთაო საარჩევნო უფლება, პირდაპირი სახალხო კანონმდებლობა, ხალხის უფლება, სახალხო მილიცია და სხვ. ეს პირდაპირი განმეორებაა ბურჟუაზიულ დემოკრატიის თავისუფლების და მშვიდობიანობის ლიგის მოთხოვნების და ეს მოთხოვნები ყველა ერთიანათ, რამდენათაც მაში არ დებენ გადამეტებულ ფანტასტიურ წარმოდგენებს,—უკვე განხორციელდა სინამდვილეში". (იხ. მარქსის „Крит. Готской программы" ვერა ზასულიჩის რედაქციით.გვ 27—კ.კ.) შევადაროთ ესენი ერთმანეთს. კ. მარქსი ხაზგასმით ამბობს, რომ ეს გადამეტებული მოთხოვნები „უკვე განხორციელებულია" ბურჟუაზიულ. რესპუბლიკებშიო. ხოლო დევდარიანს ისე გამოყავს, რომ ვითომ მომავალში განხორციელდება მარქსის აზრით ეს მოთხოვნები და მასთან ისეთ დროს, როდესაც განხორციელებული იქნება „პროლეტარიატის დიქტატურა და მისი დემოკრატიული რესპუბლიკა"

დიახ ასე ამახინჯებს ბ. სეითი დევდარიანი არა მარტო მოძღვრებს, მეცნიერებას, ეს კიდევ ეპატიებოდა მას, არამედ უბრალო ციტატასაც კი. ამას ყოველი მკითხველი აშკარად დაინახავს ამ ორ ციტატის ერთმანეთთან შედარებით. მას უნდოდა დაემტკიცებია მკითხველებისათვის, რომ მარქსი კლასიურ დიქტატურას და მპყრობელობას კი არ ცნობდა, არამედ მთელი ხალხის დიქტატურას,—ხალხის თვითმპყრობელობას, და ამიტომაც სწერდა ის და ამართლებდა იმას, რომ „საქართველომ არჩია დამფუძნებელი კრება საბჭოს, რადგან საბჭო მარტო ერთი კლასის ორგანოა". (იხ. გაზ. „ერთობა" № 149).

რა ფასი აქვს ყველა ამის შემდეგ ბ. დევდარიანის განცხადებას, რომ „კომუნისტის" თანამშრომელი, ჩემი „შეუბრალებელი მოწინააღმდეგე" ალბათ ერთხელ კიდევ ჩამაყენებს „უხერხულ მდგომარეობაში" და იტყვის, რომ ომის დროს მე სულ სხვას ვწერდი, ამით ის ერთხელ კიდევ დაგვანახებს თავის გაუგებრობას.

ვინ დაგვანახა თავისი გაუგებრობა, ბ. დევდარიანმა თუ სხვებმა—ამის გამოცნობა თვით მუშა მკითხველისთვის მიგვინდვია.

კ. კომუნიძე.

კოოპერატიული ცხოვრება.

გორის შემნახველ - გამსესხებელ ამხანაგობის წევრთა საზოგადო წლიური მორიგი კრების ოქმი.

1920 წ. ივნისის 20.

კრებას ხსნის საღამოს 6 საათზე ამხანაგობის გამგეობის თავმჯდომარე ა. ს. ჩუტკერაშვილი და მოახსენებს წევრებს, რომ თუმცა სხდომაზე გამოცხადდა არა უმეტეს 78 წევრისა, მაგრამ, ვინაიდან კრება მესამედაა დანიშნული და, გარდა ამისა გორი განსაკუთრებულ პირობებში იმყოფება (მიწის ძვრის გამო წევრები გახიზნულნი არიან დაბა-ქალაქებში), შემნახველ - გამსესხებელ ამხანაგობათა სამაგალითო წესდების მე-113 მუხლთან დართულ შენიშვნის თანახმად ეს კრება კანონიერად უნდა ჩაითვალოს და სთხოვს წევრებს აარჩიონ კრების თავმჯდომარე და მდივანი.

არჩეულ იქმნენ ერთხმივ: თავმჯდომარედ—ნესტორ ლაზარეს ძე ქერეჭაშვილი, მდივნად—გიორგი ესტატეს ძე მელაძე.

თავმჯდომარე მოახსენებს კრებას დღის წეს-რიგს:

1. 1919 წ. ანგარიშის განხილვა და დამტკიცება.
2. 1919 წ. მოგების განაწილება.
3. 1920 წ. 1 თიბათვიდან 1921 წ. 1 თიბათვემდინ ხარჯთ-აღრიცხვის დამტკიცება.
4. გამგეობის და საბჭოს წევრთა არჩევნები.
5. კრედიტების შოვნა.
6. გორის რაიონის კოოპერატივთა კავშირში ამხანაგობის წევრად შესვლა.
7. კრედიტების გადიდება წევრთათვის.
8. გორის სამაზრო კომისარიატის მიერ წაღებულ სესხის განაღდების საკითხი.

დღიური წეს-რიგი მიღებულ იქმნა ერთხმივ.

1. 1919 და 1920 წ. წ. შემოსავალ-გასავლის ანგარიშის შესახებ მომხსენებელია გამგეობის წევრი ეფრემ ხმიადაშვილი.

წლიური ანგარიშიდან, რომელიც შეიცავს შემოსავალ-გასავალს 1919 წ. 1 იანვრიდან 1920 წ. 1 თიბათვემდე, ირკვევა, რომ მიუხედავათ საერთო ფინანსიური კრიზისისა, ამხანაგობას ზარალის მოლოდინში მოგებაც კი დარჩენია.

რამდენიმე შეკითხვის შემდეგ ანგარიში დამტკიცებულ იქმნა ერთხმივ.

2. 1919 და 1920 წ. წ. მოგების შესახებ გამგეობის თავმჯდომარე ა. ს. ჩუტკერაშვილი მოახსენებს კრებას, რომ მოგებიდან, წესდების ძალით, 40 პროც. უნდა ჩაირიცხოს ძირითად თანხაში, 20 პროც.—სათადარიგო თანხაში, დანარჩენი 40 პროც. რჩება კრების განკარგულებაში.

მომხსენებლის წინადადებით მოგება 57.195 მან. 29 კ. განაწილებულ იქმნა შემდეგ ნაირად.

40 პროც.—22.878 მ. 08 კ ძირითად თანხას,
20 პროც.—11.439 მ 04 კ. სათადარიგო თანხას,

დანარჩენი 22.878 მ. 17 კ. განაწილებულ იქმნა ა ე:

ფრონტის სასარგებლოდ 10.000 მ.
საბჭოს ორ წევრს 2.878 მ. 17 კ.

დანარჩენი 10.000 მანეთი (ათი ათასი მანეთი) მიეცეს გამგეობის წევრთ საჩუქრის სახით ერთმანეთში გასანაწილებლად პროპორციონალურად ჯამაგირის მიხედვით.

3. 1920 და 1921 წ. წ. ხარჯთ-აღრიცხვის შესახებ მომხსენებულია გამგეობის თავმჯდომარე ა. ს. ჩუტკერაშვილი. კრებამ ცოტა შეკითხვის შემდეგ ერთხმივ მიიღო და დაამტკიცა გამგეობის მიერ წამოყენებული ხარჯთ-აღრიცხვა:

1. გამგეობის თავმჯდომარის	თვეში 8000 მან.	წლიურად	96.000 მან.
2. გამგეობის ორ წევრს	14000 მან.	„	168.000 მან.
3. მოლარეს	5000 მან.	„	60.000 მან.
4. ნოქარს	4000 მან.	„	48.000 მან.
5. ბინის ქირა	1500 მან.	„	18.000 მან.
6. განათება-გათბობა	1000 მან.	„	12.000 მან.
7. ფოსტა-ტელეგრ. ხარჯები	2000 მან.	„	24.000 მან.
8. საკანცელარიო და სა-[illegible] ხარჯები	—	„	12.000 მან.
9. მიმოსვლის ხარჯები ამხა-[illegible] საქმეებზე	—	„	10.000 მან.
10. [illegible]		„	1.200 მან.
11. მოულოდნელი [illegible] ხარჯები	—	„	10.000 მან.
	ჯამი		459.200 მან.

შემდეგ კრება გადადის გამგეობის და საბჭოს წევრთა არჩევნებზე. გამგეობაში ასახელებენ კანდიდატებათ:

1. ნესტორ ლაზარეს ძე ქერეჭაშვილს,
2. სევასტი პორფირის ძე მშველიძეს,

და 3. ეფრემ ვასილის ძე ხმიადაშვილს.

საბჭოში ასახელებენ:

1. ალექსანდრე სოლომონის ძე ჩუტკერაშვილს,
2. სვიმონ როსების ძე მაჭავარიანს,

და 3. გიორგი ალექსის ძე მინაზაროვს.

კენჭის ყრით წამოყენებული კანდიდატები ერთხმივ არჩეულ იქმნენ, მათგან ნესტორ ქერეჭაშვილი გამგეობის თავმჯდომარეთ.

ფუნქციები მათ შორის ნაწილდება შემდეგ ნაირად:

1. ქერეჭაშვილს—საზოგადო მეთვალყურეობა,
2. მშველიძეს—კოოპერატივის გამგეობა.
3. ხმიადაშვილს—ანგარიშების წარმოება,

5. კრედიტების შოვნის შესახებ მოხსენებას აკეთებს გამგეობის თავმჯდომარე ა. ს. ჩუტკერაშვილი.

ის აღნიშნავს, რომ რადგან ამხანაგობას ყოველ წლივ ემატება ხარჯები, მათ დასაფარავად საჭიროა ოპერაციების ფართე მასშტაბით წარმოება, რაც მოითხოვს აუცილებელ თანხებს, ამიტომ სთხოვს კრებას გამოტანილ იქმნას დადგენილება კრედიტების გახსნის შესახებ ბანკებში.

კრება ადგენს: დაევალოს გამგეობას იშუამდგომლოს ბანკების წინაშე 5 მილიონი (ხუთი მილიონი) მანეთის კრედიტის გახსნის შესახებ ოპერაციების ფართოდ საწარმოებლად.

6. კრებამ მიიღო ჩაეწეროს წევრად გორის რაიონის კოოპერატივთა კავშირში.

7. კრედიტების გადიდების შესახებ მომხსენებელია გამგეობის თავმჯდომარე ა. ს. ჩუტკერაშვილი, რომელიც განუმარტავს სხდომას, რომ ფულის კურსის დაცემის გამო დღევანდელი მაქსიმალური კრედიტი 1000 მანეთი დღეს უმნიშვნელოა, საჭიროა მისი გადიდება, ამიტომ სთხოვს კრებას გამოსთქვას თავისი აზრი ამის შესახებ.

აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ დადგენილ იქმნა: გაუდიდდეთ კრედიტი ამხანაგობის წევრთ საქონლის დაგირავებით 20,000 მანეთამდე, ხოლო პირადი ნდობით 10,000 მანეთამდე. პროცენტები იხდევინებოდეს 25.

8. კომისარიატის ვალის შესახებ მოხსენებას აკეთებს გამგეობის თავმჯდომარე ა. ს. ჩუტკერაშვილი: მოქალაქენო; როგორც მოგეხსენებათ თქვენ, 1917 წელში გორის სამაზრო კომისარიატმა ისესხა ჩვენი ამხანაგობისაგან მოკლე ვადიან სესხის სახით 35,000 მანეთი. ვალი უნდა გადაეხადნათ ორი თვის განმავლობაში, მაგრამ მიუხედავათ ბევრი მიწერ-მოწერისა ვალი დღევანდლამდე გადაუხდელია და პროცენტებით უდრის 46,000 მანეთს.

გამგეობამ მიმართა შინაგან საქმეთა მინისტრს, მაგრამ, სამწუხაროდ, იქიდანაც უარი მივიღეთ.

სამინისტრო უარს ასაბუთებს იმ კანონით, რომლის ძალითაც მთავრობის ყველა ვალი, საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებამდე აღებული, მთავრობის მიერ გადახდილ ვერ იქნება.

მოგახსენებთ საქმის გარემოებას და გთხოვთ გამოსთქვათ თქვენი უკანასკნელი აზრი. ერთი კი აშკარაა, რომ ყოვლად შეუძლებელია ამ თანხის დაკარგვა ვინაიდან ამხანაგობა ისედაც ფინანსიურ კრიზის განიცდის.

კრებას ბევრი სჯა ბაასის შემდეგ გამოაქვს დადგენილება: დაევალოს გამგეობას აღძრას სათანადო შუამდგომლობა დამფუძნებელი კრების წინაშე კომისარიატის ვალის გადახდის შესახებ.

სხდომა დაიხურა საღამოს 9 საათზე.

კრების თავმჯდომარე **ნ. ქერეჭაშვილი.**

ხელს აწერენ გამგეობის წევრნი და საბჭოს წევრნი.

დედანთან სწორეა: გამგეობის თავმჯდომარე **ნ. ქერეჭაშვილი.**

შევამოწმე გამგეობის წევრი **ე. ხმიადაძე.**

ბიულეტენი პრესბიუროსი

რ. ს. ფ. ს. რ. წარმომადგენლობასთან საქართველოში.

სამხედრო ოპერატიული რადიო-ცნობა.

12 ივლისის

ჩრდილოეთის ფრონტი.

პოლნოზეროს რაიონში ჩვენ ხელახლა დავიკავეთ საფიანოვსკაია; მოწინააღმდეგემ დაიხია ფინეთის საზღვრებისკენ.

უხტინსკის მიმართულებით ჩვენმა ნაწილებმა დაიკავეს კამენოოზერსკაია, უხტინსკიდან სამხრეთ-დასავლეთით 60 ვერსზე.

პოლონეთის ფრონტი

ჩვენმა ჯარებმა დაიკავეს ქ. სვენციანი; ხელთ-იგდეს მრავალი ნადავლი.

ადგილობრივ მცხოვრებთა ცნობით, ვილნო დაუჭერიათ ლიტოველების ჯარებს.

...მოლოდეჩნოს მიმართულებით ჩვენმა ...ილებმა მიაღწიეს მდინარე ნაროჩის ...ს და აიღეს ს. მოლოდეჩნო.

მინსკის მიმართულებით ჩვენი ჯა...ბი მიუახლოვდნენ რადოშკევიჩს და 11 ...ისს ღლით დაიკავეს ქ. მინსკი.

მინსკ-იგროვისკის ფრონტზე ჩვენი ...ილებმა მიადგნენ მდ. სვისლოვიჩს ...სკის სამხრეთით და დაიჭირეს რკი... გზა პუხოვისიდან ბობრუისკამდე. ...გურ ნაპირზე ხელთ იგდეს 3 ეშე...ნი ორი ქმავალებით. წინსვლა გრძელ...ა.

...ლუცკს მიმართულებით ჩვენი ჯა...ი მდინარე პტიჩაზე გადავიდა ქ. ...სკას სამხრეთ-აღმოსავლეთით.

...უნინეცის მიმართულებით ჩვენმა ...ილებმა განდევნეს მოწინააღმდეგე ...პტიჩიდე, აიღეს დ. კოპატკევიჩი, ... კურტიჩი, სად. პტიჩი და დ. ...ოიკოვე მდ. პრიპეტზე.

...რნის მიმართულებით ჩვენი ნაწი... გადავიდნენ ათ ივლისს მდინარე ...ზე დომბროვინკ-იაზეინკის რაიონ...ა დაიკავეს სად. და დაბა კოსტო... როვნო-კოსტოპოლ-სარნის რკინის ხაზზე.

საბჭოთა რუსეთში

...იდარის და კუპრის წარმოება.

...ლინსკი, 16 ივნისი. ხვალინსკის ...ხო მეურნეობის საბჭოს ქიმიურმა ...ერენციამ მოახდინა ცდა ფიქვის ...ზე, რომლებმაც მისცა სასურველი ...ები. 100 ფუთი რკო იძლევა 14 ...რ ფუთ წმინდა კუპრს და 2 ფუთს ... გირვანქა სკიპიდარს. სახალხო ...ეობის საბჭომ დაიწყო რკოების ...ვება და ხელი მიყო მოსამზადე... მუშაობას კუპრისა და სკიპიდარის ...ების.

...რ-რევოლიუციონერების გა...ცხვა მშრომელ ყაზახობის წრიდან,

...კოპი. მშრომელ ყაზახობის წრი... გამორიცხულია 17 კაცი, რომლებს ... 2 გენერალია, 4 პოლკოვნიკი, ...ჩენები „ჩინოვნიკები“ და ოფი...ები.

...კოვი, 12 ივლისი. მოსკოვში დაბ...ულმა კრასინმა შემდეგი მოხსენე...კეთა მოსკოვის საბჭოს სხდომაზე: ...ლისის მთავრობა, სთქვა მან, გვი...დე დელეგატებს, როგორც საბჭო...ავრობის წარმომადგენლებს. იტა... როგორც ღარიბი ქვეყანა პურით, ... მეტად არის დაინტერესებული ...თან სავაჭრო დამოკიდებულებე...ბის აღდგენაში, მაგრამ დამოუკიდებლად გამოსვლა არ შეუძლია და უცდის ინგლისს. საფრანგეთს კი მხოლოდ ძველი ვალების მიღება აინტერესებს რუსეთიდან“.

ამ დღეებში კრასინი ისევ დაბრუნდება ინგლისში.

ყრილობები ნაზრანის ოლქში.

კავკავი, 13 ივლისი. 20 ივლისს ქ. ნაზრანში გაიხსნება საბჭოების სახალხო ყრილობა, 25 ივლისს — საოლქო პარტიული კონფერენცია 1 აგვისტოს — თერგის ოლქის საბჭოთა საოლქო ყრილობაა.

არჩევნების წინ.

კავკავი, 13 ივლისი. ნაზრანის მაზრაში გაჩაღებულია წინასწარი საარჩევნო კომპანია. ეწყობა მიტინგები და გაზეთების ხმა მაღლა კითხვა. მასების სულიერი განწყობილება საბჭოთა ძალაუფლებისკენაა.

ისპანიის მუშები კომუნისტურ ინტერნაციონალში შედიან.

მოსკოვი, 12 ივლისი. ისპანიის მუშათა კონგრესმა გაგზავნა მოსკოვში კომუნისტურ ინტერნაციონალის მე-II ყრილობაზე თავისი წარმომადგენელები.

რევოლიუციონური მოძრაობა რუმინიაში.

მოსკოვი, 12 ივლისი. ქ. ბუქარესტის მუშებმა გამოაცხადეს საყოველთაო გაფიცვა, რის გამო მოხდა შეტაკება მუშებსა და ადმინისტრაციას შორის. მღელვარების ჩასაქრობათ გაგზავნილია სამხედრო რაზმები ტყვიისმფრქვეველებით.

გაფიცვები ლატვიაში.

მოსკოვი, 12 ივლისი. რკინის გზის სახელოსნოების მუშები რიგაში და ლიბავაში გაფიცული არიან. სადგურებს იცავენ ჯარის კაცები.

საზღვარ გარეთ

ნორვეგიის სტორტინგი საბჭოთა რუსეთის შესახებ

მოსკოვი. 26 ივლისი. ნორვეგიის სტორტინგმა 102 ხმის უმრავლესობით 64 წინააღმდეგ, წინადადება მისცა მთავრობას ზომები მიიღოს რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების დაუყონებლივ აღსადგენათ და ამ მიზნით გაგზავნილ იქმნენ სპეციალური კომისარები მოსკოვში.

სოციალისტების წინააღმდეგ ზომებს იღებენ

რეველი, 30 ივნისი. ქ. გაგიდან იტყობინებიან, რომ საკანონმდებლო პალატაში შეტანილია კანონპროექტი, რომელიც ემუქრება სასტიკი ზომების მიღებით არა მარტო აქტიურ რევოლიუციონურ გამოსვლებისათვის, არამედ ზეპირი და ბეჭდვითი აგიტაციისთვისაც. სოციალისტებმა და კომუნისტებმა, რომელთა წინააღმდეგაც არის უპირველეს ყოვლისა მიმართული ახალი კანონპროექტი, განაცხადეს, რომ თუ კი კანონი მიღებულ იქნება — გამოაცხადებენ საყოველთაო გაფიცვას.

კომუნისტების ზრდა ესტონიაში.

მოსკოვი, 26 ივნისი. რეველის კორესპონდენტი 10 ივნისიდან იტყობინება კომუნისტების დიდ გამარჯვებას ესტონიაში. სოფლის მუშების დელეგატების ყრილობაზე უმრავლესობა კომუნისტების მხარეზე აღმოჩნდა, რომლებიდგანც პრეზიდიუმში გავიდა 4 კაცი. სოციალ-დემოკრატებიდან კი პრეზიდიუმში მოხდა მხოლოდ ერთი წარმომადგენელი. ყრილობამ ხმის დიდი უმრავლესობით მოითხოვა ჩამოერთვას უსასყიდლოთ მიწები არა მარტო მემამულეებს, არამედ გლეხებსაც, თუ კი ნორმაზე მეტი აქვთ, და გადაეცეს უმიწაწყლო გლეხებს. პრაქტიკულად უკვე დაიწყო აგრარული რეფორმის ახალ პრინციპების მიხედვით გატარება.

გაზაფხული ჩვენში.

გაზაფხულდა?! — არა, არა!
არ მწამს მე ეგ გაზაფხული...
შვების სიო ხომ არსად ჰქრის,
შვების სიო ჰირ-ნახული!

არსად ვხედავ აყვავებულს
და გადაშლილ ლამაზ წალკოტს...
ოხ!.. ბულბულის სტვენის ნაცვლად
გაუშლია ფრთები შავ ჰოტს.

ტურფა აისს ვხედავ დამჭკნარს...
განთიადი მაშ სად არი!?
— შემოდგომის შავ ნისლს, ბურუსს
მოუცვია მთა და ბარი!

მაგრამ ქარი დაუბერავს:
გადაკარგავს ნისლს შორ მხარეს!..
გაზაფხულიც გამოჩნდება...
მაშინ ყველა გაიხარებს.

გაიმარჯვებს ჩვენი მცნება!
გაიმარჯვებს მუშა ხალხი!
გაზაფხულიც ამას ჰქვია!
ჩვენ მშვიდობა!.. მტერს ვაგლახი!

ლადო შემოქმედელი.

„რუსეთი ბევრით არის დავალებული გერმანიის მუშათა კლასისგან, მარა ახლა რუსეთის მუშები უბრუნებენ თავის ვალს სარგებლით. ისინი დახმარებას უწევენ დაარსებას მესამე ინტერნაციონალისას, როგორც ინგლისის მუშებმა დაეხმარეს დაარსებას და განვითარებას პირველი ინტერნაციონალისას, ხოლო გერმანიის მუშებმა კი — მეორე ინტერნაციონალისას.

მათ შინ არ ესაჭიროებათ ჩვენი დახმარება, მარა ჩვენ უფრო მეტათ დავეხმარებით მათ იმით, თუ ჩვენს საკუთარ ქვეყანაში დაუღალავათ ვიმუშავებთ ჩვენი პრინციპების და იდეების გასავრცელებლათ. მიაჯრომაში მომხრე სოციალიზმის დღეები დათვლილია, და რაც უფრო ბინდი გადაფარავს მას, მით უფრო ძლიერათ დაენთება განთიადი მსოფლიო მშვიდობიანობის“.

ფრ. მერინგი სტატია „ომის მეოთხე წლისთავი“.

ინტერნაციონალში

ბრიტანეთის სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პასუხი გერმანიის დამოუკიდებელი სოციალ-დემოკრატიული პარტიის მიმართვაზე.

როგორც ვიცით, გერმანიის დამოუკიდებელი სოციალ-დემოკრატიული პარტიის სიეზდმა ლეიპციგში გადაწყვიტა მიემართა სხვა და სხვა რევოლიუციონურ ჯგუფებისა და პარტიებისათვის წინადადებით, რომ მათ მიეღოთ მონაწილეობა მესამე ინტერნაციონალის წარმომადგენლებთან ერთათ კონფერენციაში, რომელსაც უნდა გაერჩია კითხვა ახალი ინტერნაციონალის დაარსების შესახებ. აი როგორ უპასუხა დამოუკიდებლების ამ მიმართვაზე ბრიტანეთის სოციალისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა:

ძვირფასო ამხანაგო!

ბრიტანეთის სოციალისტური პარტიის (B. S. P.) ცენტრალურმა კომიტეტმა დამავალა მე მადლობა გადაგიხადოთ თქვენი 15 დეკემბრის წერილისა და მასთან დართული თქვენი ახალი პროგრამის ეგზემპლიარების გამოგზავნისათვის. მესამე ინტერნაციონალის და სხვა რევოლიუციონური პარტიების წარმომადგენლების კონფერენციაში ჩვენი მონაწილეობის მიღებისათვის მიწვევის საპასუხოთ, მე პარტიის სახელით უნდა განგიცხადოთ თქვენ, რომ ბრიტანეთის სოციალისტური პარტიის აზრით, მესამე ინტერნაციონალი დღესაც უკვე უყრის თავს ყველა პარტიებს და ჭეშმარიტათ რევოლიუციონურ ჯგუფებს საერთაშორისო სოციალისტური მოძრაობისას. თვით ბრიტანეთის სოციალისტური პარტიაც ითვლება მესამე ინტერნაციონალის წევრათ, ისე როგორც ინგლისის სხვა მემარცხენე სოციალისტური ჯგუფები, რომლებსაც ჩვენ იმედი გვაქვს სულ ახლო მომავალში შევუერთდეთ ერთ კომუნისტურ პარტიაში. ხოლო ჩვენი აზრით ის პარტიები და ჯგუფები კი, რომლებიც რყევას განიცდიან მესამე ინტერნაციონალში შესვლის შესახებ, ან არიან კონტრ-რევოლიუციონური ან და მათ არ შესწევთ საკმაო ვაჟკაცობა დაიცვან აშკარათ თავისი სოციალისტური რწმენა. ამიტომ ბრიტანეთის სოციალისტური პარტია იძულებულია უარი განაცხადოს თქვენ მიერ განზრახულ კონფერენციაში მონაწილეობის მიღებაზე და ჩვენ ნებას ვაძლევთ თავს გირჩიოთ მოიქცეთ თქვენი ახალი პროგრამის ბოლოში მოთავსებული შენიშვნის თანახმათ, სადაც ნათქვამია, რომ თუ არ შეიკრიბება ის კონფერენცია, რომელზედაც თქვენ ჩვენ გვიწვევთ, თქვენც შეუერთდებით მესამე ინტერნაციონალს.

ძმური სალამით ბრიტანეთის სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სახელით

მდივანი **ალბერტ ინკპინ.**

(„კომუნისტური ინტერნაციონალი“ № 9).

მკითხველების წერილები.

„იდეური“ ბრძოლის ნიმუშები.

საქართველოსა და რუსეთს შორის დადებული ხელშეკრულების ძალით ჩვენი პარტია შეუდგა ლეგალურ მუშაობას. ამ ცოტა ხნის, რამდენიმე კვირის მუშაობამ, ნათლათ დაუმტკიცა ჩვენს მტერებს, თუ როგორი დისციპლინით შეძლებია პროლეტარულ პარტიას საერთოების მიხედვით ბრძოლის სხვა და სხვა იარაღების ხმარება. ჩვენმა პარტიამ გადაწყვიტა ამ ჟამათ საქართველოში აწარმოვოს ლეგალურ ფარგლებში იდეური ბრძოლა და ამ გადაწყვეტილებას პარტიის ყველა წევრები ასრულებენ, როგორც ერთი კაცი. მიუხედავათ ამისა ჩვენ გვდევნიან. საუკეთესო ჩვენი ამხანაგებით გაავსეს ციხეები. საუკეთესო ჩვენს ამხანაგებს ასახლებენ საზღვარ-გარეთ. ერთი სიტყვით, საქართველოს მენშევიკური მთავრობა გაავთრებული გვებრძვის. რაშია საქმე? რა საჭირო იყო მაშინ ჩვენი ლეგალიზაცია? რა საჭირო იყო მაშინ ბ. გ. ურატაძის მოსკოვში გაგზავნა და საბჭოთა მთავრობასთან ხელშეკრულების დადება ჩვენი ლეგალური მუშაობის შესახებ, თუ მუშაობის საშუალებას არ მოგვცემდენ. დიახ, საქართველოს დღევანდელ მთავრობისათვის საჭირო იყო და არის ხსენებული ხელშეკრულება, მხოლოთ იმ მუხლების გამოკლებით, რომლებიც ჩვენი პარტიის ლეგალიზაციას ეხება. საქართველოს მენშევიკურმა მთავრობამ კარგათ იცის, რომ ჩვენი პარტიის სრული ლეგალიზაცია მათთვის „თავის დასაკლავ დანას“ უდრის. ამ ლეგალიზაციით მენშევიკები კარგათ ხედავენ, თუ როგორ ეცლებათ მათ ფეხ-ქვეშ ნიადაგი, თუ როგორ ტოვებენ მათ ბანაკს ქართველი მუშები და გლეხები და ჩვენი წითელი დროშის ქვეშ იყრიან თავს. რა ქნან არ იციან არ იციან როგორ დააღწიონ თავი ამ საბედისწერო მდგომარეობას. ან ხელშეკრულების დარღვევა, ან კომუნისტური პარტიის სრული ლეგალიზაცია. მაგრამ მენშევიკები რაღა მენშევიკებია, თუ ... მოსავალ საშუალო გზას ვერ იპოვიან. და აი ნახეს კიდეც. „არც შამფურის და არც წვადის დაწვა“. არც ხელშეკრუ-

ს უ რ ა თ ე ბ ი.

—:—

...ხურიდგან დაბრუნებული
...დაღლილი შინ მივდიოდი,
...რში მყოფი მუნჯათ, უსიტყვოთ
...რ ბედზე ასე ვჩიოდი:
...მა, სულ შრომა! მოვალეობის
...მუდამ წახრილი ქედი!
...რთი ჰირი და ხვალ მეორე,
... ჰირთა წინამორბედი!..
... კი ისეთი იშვიათია,
... ჰირი ჰირს არ დაერთო,
... ხვედრიც თუ რა ძნელია,
...ტოკა შენ ხედავ, ღმერთო!
...ეობის წინაშე მუდამ
...ელი ვიყავ და პირნათელი,
...სასყიდლათ რა მიმიღია?
...ოა, მწარეთ სათქმელი!..
...ის, როდესაც განცხრომით ცხოვ-
რობს,
...ორათა მთელი კრებული,
...მხნე, გამრჯე ჩემი ოჯახი
...ც არის დანატრებული!..
... პირნათლად ვალვადახდილი
... სახლში ნაღვან-ნაშრომი.
...აეჭვო არის, იქ დამხვდეს
...ვით ძუძუ გამოსაძლომი!..
...ს განგებო, ამ ფიქრში მყოფმა
...შრომის წინ ჩამოვიარე.
...დახრილი ვეშურებოდი
...კრილი ვით მგლოვიარე.
...სტუმრობგან გამოისმოდა
... გუნდი სიმღერა ტკბილი:
... სუფრას შემოსხდომოდა
... ექვსი ანცხრომის შვილი.
...ს, რამდენს ოფლით და ცრემლით
...ილია იმათი ლხინი!
ერთმანეთს რამდენს ...ადალებენ,
რომ შიგ ჩაიკლან სმა-ჭამის ...ინი!..

და თვალწინ ნათლად წამომეჭრა
პირმომურული ამ ქვეყნის ბედი:
გულით ამომხდა წყევა და კრულვა,
მომავალ რისხვის წინამორბედი!..

* * *

... და სწორეთ ამ დროს საავათმყოფოს
ალაყაფის კარს მივუახლოვდი:
კუბო მოჰქონდათ, არ მეუცხოვა,
რადგან მეც ამ დროს გულითა ვგლოვდი.

კუბოს მოსდევდა ხუთი თუ ექვსი
ღარიბ-ღატაკთა რაღაც კრებული:
ალბათ ისეთივ ჰირისუფალნი,
როგორიც იყო განსვენებული.

გამოვიკითხე: ოჯახის მამა,
წვრილი ცოლშვილის მრჩენი მარჯვენა
აქ განსაკურნათ შემოეყვანათ
და იმას კი აქ სულ განესვენა...

მოაცილებდა საბრალო ცოლი
და მასთან სამი მისი წვრილშვილი,
ორიც სხვა, ალბათ მეგობართაგან,
ვინ სხვებზე უფრო იყო გულჩვილი.

მხოლოთ ეს ორი არას ამბობდა,
სტიროდა ცოლი, სწუხდენ ბალღები,
და ქუჩას მძიმეთ ეფინებოდა
იმათი გლოვის მძიმე ტალღები...

არ ვიცი რადა, მაგრამ რაღაცამ
იმ წუთში გულზე მწარეთ მიკბინა!
მხოლოთ ტუჩები თითქოს ქვაობდენ,
გულმა რომ მკერდში ყრუთ იქვითინა!..

და თვალწინ ნათლად წამომეჭრა
პირმომურული ამ ქვეყნის ბედი:
გულით ამომხდა წყევა და კრულვა,
მომავალ რისხვის წინამორბედი!..

ნ. ზომლეთელი.

მ. გორკი.

ბედნიერების გზა*)

მშვენიერი იდეაა — გაზაფხულის მუშათა დღესასწაული გარდაქმნეს თავისუფალ შრომის დღესასწაულათ.

უსახელო მუშაკს, შემქნელს დედა მიწის ყველა საუნჯისა კაპიტალიზმის მონობაში არ ესმოდა, არც შეეძლო სმენოდა მსოფლიო, კულტურული მნიშვნელობა თავისი მუშაობისა.

ეს გაუგებრობა ბუნებრივია, ვინაიდან ძალდატანებითი შრომა, მუშაობა სხვისთვის, არის კატორღული მუშაობა, ადამიანის უბედურება.

მაგრამ ახლა, ამხანაგებო, ყველანი თქვენ შრომობთ თავისთავზე და თავისთვის ამის არ გაგება — დანაშაულობაა.

ძალა-უფლება — თქვენს ხელშია, და ყოველივე ის, რაც საჭირო კი არის მის გასამტკიცებლად, თქვენ უნდა გაკეთოთ.

ყველაფერი თქვენ ხელშია, და ამიტომ ყოველი, თქვენს გარშემო არსებულ ცუდის პასუხისმგებელი თქვენ და მხოლოდ თქვენ ხართ.

საჩივარი — არავისთან, დახმარება არსიდან.

მუქთახორების მხეცური სიძულვილი ჯერ კიდევ საშინელ ძალას წარმოადგენს.

მაგრამ კიდევ უფრო ძლიერია — თავისუფალი აზრიანი შრომა სოციალისტისა.

სადღაც, მეცნიერების ბნელ კუნჭულებში, ცდილობენ შეაკეთონ ობობას ქსელი, რომელიც უკვე დაფლითა რევ-იის ქარიშხალმა. ჩვენ კი უნდა ვიცოდეთ და უნდა ვგრძნობდეთ, რომ ჩვენი ..., ერთი ... უმნიშვნელო, მუშაობას, აქვს უდიდესი მნიშვნელობა მთელი მსოფლიოსთვის; რომ თითეული წვეთი და პატიოსანი ძალის მოკრებას, არევ-დარევის წინააღმდეგ მიმართულს, ახლა ეძლევა ჯერ არ ნახული დიადი აზრი, უდიდესი მნიშვნელობა.

დავსძლევთ კი ჩვენ ჩვენში მახინჯ უდარდელ დამოკიდებულებას შრომისადმი, რომელიც ჩვენ ჩაგვინერგა ძვალ-რბილში საუკუნოების მონობის დროს??

შევიძლებთ კი ჩვენ გადავლახოთ ჩვენში ცხოველური ინდივიდუალიზმი და მის ალაგას დავამკვიდროთ სოციალისტური შეგნება ვაჟკაცური, შეუპოვარი შრომის აუცილებლობისა?

ამ კითხვების ჩვენს მიერ გადაჭრას — გულისფანცქალით მოელიან მუშები ამერიკის, ევროპის, აზიის საუკეთესო მუშები მთელი ქვეყნისა.

ჩვენ ცხოვრებას მწყურვალედ შესცქერიან ასი მილიონი თვალები, და თუმცა უმოქმედო, პასიური თანაგრძნობა დიდ ღირებულებას არ წარმოადგენს და ბევრს არაფერს გვაძლევს, მაგრამ უნდა გვწამდეს, რომ ის, ვინც დღეს მხოლოდ თანაგვიგრძნობს, ხვალ ჩვენს მოკავშირეა სულიერათ ამაღლებული და მომქმედი.

ამხანაგებო! ყოველივე ფასიანი და გონიერი, ყველა ის, რითაც ადამიანები ამაყობენ, შექმნილია ცოდნით და შრომით.

ეს უბრალო ჭეშმარიტება — უდიდესი ჭეშმარიტებაა; ის უნდა შევითვისოთ ჩვენ, როგორც მორწმუნე ითვისებს ლოცვას.

შრომა და ცოდნა — ყოველივეს დამძლევენ; მეცნიერების არევ-დარევის ... .

და თუ კი გსურთ თქვენ, რომ შრომა მსუბუქი გახდეს და შრომის დღე — დღესასწაული, აანთეთ მაშინ თქვენში რწმენა ცოდნის და შრომის შემოქმედი ძალისადმი.

მხიარულად და მხნეთ ვიმუშაოთ, არ არის ბედნიერების სხვა უფრო სწორი, ვიდრე თავისუფალი შრომის გზა.

მთარგ.

*) სახელ-განთქმული რუსეთის მწერალი — მუშების მეგობარი — მაქსიმე გორკი ასეთი წერილით შეხვდა პირველი მაისის დიად დღეს.

ლების დარღვევა და არც ჩვენი პარტიის ლეგალიზაცია... აქ კი მათ საშველათ მზათ არის განსაკუთრებული რაზმი ბ. კედიას ხელმძღვანელობით...

რა „ცოდვებს“ არ აბრალებენ ჩვენს ამხანაგებს: აჯანყებისათვის იარაღების ყიდვას და პროვინციებში დაგზავნას, ოსეთის აჯანყებაში მონაწილეობის მიღებას, ჯარში მთავრობის საწინააღმდეგო აგიტაციის და სხვა მრავალს. ამისათვის ხომ ყალბი დოკუმენტები მზათ არის.

ეს ცოტაა. გავეცნოთ მენშევიკების „იდეურ“ ბრძოლის სხვა ნიმუშებსაც.

პროვინციებში ჩვენს წინააღმდეგ რეპრესიები ყველგან ერთნაირი სისასტიკით არ წარმოებს. თბილისის გუბერნიაში თუ ჩვენ წინააღმდეგ უსაზღვრო რეპრესიებია და განსაკუთრებული რაზმის სრული „ალვირწახსნილობა“, იგი იჭერს ჩვენი პარტიის ორგანიზაციებს და მათ წინააღმდეგ ათასნაირ პროვოკაციულ ხრიკებს აწყობენ; ქუთაისის გუბერნიის ზოგიერთ კუთხეებში ამ უკანასკნელ დრომდის ასეთ რეპრესიებს ჩვენს წინააღმდეგ ვერ „ბედავდენ“... გურიაში ჩვენი პარტია დღემდის თითქოს ისეთ დევნას არ განიცდიდა, როგორც რაჭაში, დუშეთში, კახეთში და სხვაგან. გურიის გათვითცნობიერების გზაზე დამდგარ გლეხებში მთავრობის აგენტები ჩვენს წინააღმდეგ პროვოკაციული ხრიკების მოწყობას იოლათ ვერ ახერხებენ.

სამაგიეროთ მეხშევიკები იმ ადგილებში, სადაც ჩვენი პარტიის ფიზიკურათ განადგურებას ვერ ახერხებენ, გვდევნიან „კულტურულ-იდეურათ“. არც ერთ კულტურულ-საზოგადოებრივ დაწესებულებებში ჩვენს ამხანაგებს არ იღებენ სამუშაოთ. ეს კიდევ არაფერი. საინტერესოა მათი „ბრძოლა“ ჩვენი გაზეთების წინააღმდეგ. ვერც ერთ სამკითხველოში ჩვენს გაზეთს ვერ ნახავთ. და თქვენ გგონიათ უსახსრობის გამო არ უწერენ ჩვენს გაზეთებს სამკითხველოებს? არა, ისინი უმალავენ მათ მკითხველებს ჩვენს წერილებს, რომლებიც ჩვენ გაზეთებში ააშკარავებენ მენშევიკების „მოღვაწეობას“,

ამ დღეებში გურიაში ერთმა გლეხმა, რომელიც მენშევიკების პარტიის „ნამდვილი“ წევრია, შემდეგი შემომჩივლა: „როცა გავიგე კომუნისტების გაზეთი გამოდიოდა, ჩვენი სამკითხველოს გამგეობას წინადადება მივეცი გამოეწერა „საქართ. კომუნისტი“, მაგრამ ცივი უარი მტკიცეს. მაშინ მე ვთხოვე ჩემს ხარჯზე გამოეწერათ, მაგრამ მიპასუხეს—მაშინ შენ ჩვენი პარტიის წევრობაზე ხელი უნდა აიღოვო“...

[illegible] შორს [illegible]. შებრძანდით მუშათა სახახლეში მოთავსებულ სანდრო მაისურაძის სახელის სამკითხველოში და თქვენ აგიხსნიან, თუ რატომ არ არის იქ კომუნისტური გაზეთები.

ასეთია დღეს მენშევიკების „იდეური“ ბრძოლა ჩვენს წინააღმდეგ.

სანდრო.

დეპეშები

(საქარ. დეპ. სააგ.)

ბოლშევიკების შეტევა სომხეთის წინააღმდეგ.

საბჭოთა ჯარების ნაწილებმა დაიწყეს შეტევა ზანგეზურის წინააღმდეგ. სომხეთის მთავრობამ სომხეთის ტერიტორიაზე, ბოლშევიკური რაზმების შეჭრის გამო, კატეგორიული პროტესტით მიმართა საქართველოში მყოფ საბჭოთა წარმომადგენელს კიროვს და აზერბეიჯანის საგარეო საქმეთა კომისარს ჰუსეინოვს.

გერმანიის კომუნისტები.

ბერლინი. პრესა შიშს გამოთქვამს ბოლშევიკების მიერ სამხედრო ძალების მოწყობის გამო. დამტკიცებულია ოფიციალურად, რომ დრეზდენის მიდამოებში სამხედრო ვარჯიშობა სწარმოებს, რაც იხრილების ამოთხრაში, ტყვიის ფრქვეველთა ბუდეების გაკეთებაში და სხ. გამოიხატება.

უცხოელი სოციალისტები მოსკოვში.

მოსკოვი. კომუნისტური ინტერნაციონალი მსოფლიო კონგრესის გამო კრემლში უცხო სახელმწიფოთა სოციალისტურ პარტიების წარმომადგენლების კრება მოხდა. კრებას დაესწრენ საფრანგეთის სოციალისტებიც კაშენი და ფროსარი. კაშენმა, რაკოვსკიმ და ლენინმა სპეციალური მოხსენებები გააკეთეს.

სალამი.

სალამს ვუძღვნი ამ ლექსითა,
„საქართველოს კომუნისტსა“
და ვულოცავ ჩვენს ლიდერებს,
გამარჯვებით წინ, წინ სვლასა.

გაუმარჯოს მუშა ხალხის
ერთსა ნუგეშს გულისასა,
გაუმარჯოს ჩარხის ტრიალს,
სწორი გზისკენ მიმართულსა ..

თუმცა დღემდის, გონებრივათ
მოწამლულსა ქართველ ხალხსა,
ეძინა და ვერ ხედავდა
თქვენში ძალას სიმართლესა!

დღეს რწმუნდება: თქვენ ყოფილხართ
ხალხის წმინდა მეგობარი,
და ნელ-ნელა თქვენკენ მოდის
მუშა ხალხი... მომღიმარი.

გაუმარჯოს მუშა ხალხის
ერთსა ნუგეშს გულისასა!
გაუმარჯოს მნათობ გაზეთს
„საქართველოს კომუნისტსა“!

პატარა კაკი.

ბრძოლის ველზე.

მზე მორცხვადა პრწყინავს,
ცა ლურჯათ კრიალებს. .
იქ კი, ბრძოლის ველზე
მახვილი ტრიალებს!

მებრძოლთა ყიჟინა
ისმის შეუპოვარი,
და სჩანს ველზე სისხლი
რუებრ მიმდინირი.

არსით არის შველა,
არსით ხრის საწორი.
ველზე ჰყრია მკვდრები
არა ერთი—ორი...

ზარბაზნის გრიალი,
მეომართა გუგუნი,
ხმალ-შუბის ჩხარუნი
და ტყვიის ზუზუნი.

ერთ-მეორესა სცვლის
ეს ხმები საზარი:
მესმის და სული [illegible]...
მხსნელი კი [illegible] არი.

კაკი—ეწრელი..

პარტიული ცხოვრება

საქართ. კომ. პარ. ც, კ. ბიუროსი

პატივცემულო ამხანაგებო!

დღეს ამხ. ვოლკოვი იყო ბათუმის საგანგებო კომისარ ჩხიკვიშვილთან პარტიულ კომიტეტის სახელით ლეგალიზაციის შესახებ განცხადებისათვის. სანამ ნამდვილ საქმეზე ლაპარაკს დაიწყებდენ, ამხანაგს მისცენ შეკითხვა: ვისი ქვეშევრდომია ის. შემდეგ ლაპარაკში გენერალ-გუბერნატორმა კატეგორიულად განგვიცხადა, რომ თუ ჩვენ ვიზიარებთ თბილისის „კომუნისტების“ შეხედულებებს, ის არ დაგვრთავს ლეგალური მუშაობის ნებას. დიდი მოლაპარაკების და დაობის შემდეგ, რომელიც ტრიალებდა საბჭოთა რუსეთის და საქართველოს შორის [illegible] ხელშეკრულების ნიადაგზე, ჩხიკვიშვ[illegible]მა განაცხადა, რომ არ რთავს ნებას დავიწყ[illegible] პარტიული მუშაობა, მაგრამ არც გვიკრძალ[illegible]; დაუმატა ამასთანავე, რომ არავითარ შემთხვევაში არ [illegible] მიიღონ პოლიტიკურ ცხოვრებაში უცხოელებმა ან [illegible] ისეთმა პირებმა, რომლებმაც ზიანი მიაყენეს საქართველოს. ამის გამო ჩვენ ძალიანაც რომ გვინდოდეს, მაინც ვერ დავიწყებთ ლეგალურათ მუშაობას, ვინაიდან ყველა ჩვენი აქტიური მომუშავეები მის თვალში უცხოელებია (ებრაელები, რუსები და სხვ.). ამიტომ აუცილებელათ საჭიროა საქართველოს ქვეშევრდომების, უმთავრესად ქართველი აქტიური მომუშავეების გამოგზავნა. ამასთანავე საჭიროა გამოგზავნით 1) სარეგისტრაციო [illegible] ბარათები, 2) პროგრამები და კონსტიტუციები, 3) ლიტერატურა, რომელიც ჩვენ სრულიად არ მოგვეპოვება.

ამ ჟამად ჩვენ არა გვაქვს შეძლება გამოვცეთ ჩვენი ორგანო (მომუშავეების უყოლობის გამო) და ამიტომ გთხოვთ გაზ. „კომუნისტში“ დაგვითმოთ მუდმივი განყოფილება—ბათუმის ცხოვრებიდან, გამოვგზავნით სისტემატიურათ ცნობებს პოლიტიკურ და პროფესიონალურ ცხოვრების შესახებ და აგრეთვე აქ ღამყარებულ „დემოკრატიულ“ წესიერებაზე.

დღეს დაატუსაღეს საქართველოს მთავრობის აგენტებმა ამხ. ლიუბა სუძენშტეინი (რომელიც გაანთავისუფლეს ორი დღის წინ ინგლისელებმა საბრალმდებლო მასალების უქონლობის გამო) წინადადება მისცეს 48 საათის განმავლობაში, როგორც მავნე ელემენტს სახელმწიფოსათვის, დაეტოვებია საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრები. აი აქედან დაიწყეს მათ მუშაობა ბათუმში. დახურეს დენიკინელების გაზეთი „ნაშ კრაი“, დაატუსაღეს რედაქტორი, მიუხედავათ ამისა მათი დახმარებით მაინც იკრიბება მოხალისეები ვრანგელისათვის, რომლებიც ამ დღეებში გაგზავნილი იქნებიან საფრანგეთის მისიის მიერ ყირიმში.

საქ. კ. პ. ბათუმის კომ. მდივანი მუშა.

მუშათა ცხოვრება

პასუხი ბ. აკ. ჭ-ას.

„ერთობის“ მე 155 ნომერში აკ. ჭ-ას წერილია მოთავსებული, სადაც ის [illegible] თომც და აბათილებს ც—[illegible]ის წერილს, იმართლებს თავს იმით, რომ ეს წერილი ბოლშევიკების მორიგი პროვოკაცია არისო. ახლა მინდა ვკითხო აკ. ჭ—ას. ეს ტყუილია? არ არის სასტიკი რეჟიმი? არის სიტყვის თავისუფლება? მითხარით, რა ითქვა მიტინგზე 4 ივნის ისეთი, რომ გააძევეთ ამხ. ფირცხალავა და მერაბიშვილი? რას ამბობდენ სექციის წევრები? ისინი ემუქრებოდენ ხალხს ციხით, დათხოვნით, მათრახით და სხვა. მაშ ეს ტყუილია? შეიძლება ყოველივე ეს თქვენ გგონიათ სიტყვის თავისუფლება?! გეკითხებით ბ. აკ. ჭ—ა. ვინ არიან კავშირის წევრების თანამგრძნობნი? თუ თქვენ არ იცით, მე გეტყვით. აი ვინ არიან: ვინც სექციის წევრია; ვინც კავშირის წევრია; და ვინც ცეხების წარმომადგენლებათ ითვლებიან. ესენი არიან გაბატონებულიც და გამარჯვებულიც; კმაყოფილნიც და სხვა. განა ეს სიმართლეს მოკლებულია? ეგებ თქვენ ვერ ხედავთ ხალხის გაჭირვებულ მდგომარეობას? თქვენ იმასაც იძახით, რომ პასუხი არ მინდოდაო, მაგრამ ვითომც და მართალი [illegible] ასწერეთ?! რათ გინდათ რომ ამაზედ მეტი თავი მატკინოთ; თქვენ ამბობთ: ც-ლი გვიძახის გამყიდველსო. განა არაა სახელოსნოებში აგენტები, რომლებიც სიტყვის თქმისთანავე გარბიან დასაბეზღებლათ? მე ვიტყვი: არიან და თუ ეს ზედმეტი არ იქნება, ყველას გვარებსაც დაგისახელებთ სჯობდა სიჩუმე, ჩემო ძმაო; რადგან იქ ისეთი არაფერი გაკეთდება, ჩვენც რომ არ გავიგოთ და რაიმე მასალა ჩვენც ვერ ვიშოვოთ. ტყუილს კი თქვენსავით ჩვეული არა ვარ.

მთავარ სახელოს. მუშა ნ. ც-ლი.

სალამი

„საქართველოს კომუნისტის“-ს რედაქციას.

თბილისის მეორე რაიონის პირველი კომუნისტური იაჩეიკა მოგიძღვნით თქვენ, ამხანაგებო, მხურვალე რევოლიუციონურ სალამს და გისურვებთ **სრულს** გამარჯვებას იდეურათ უკვე დამარცხებულ მტერზე... „საქართველოს კომუნისტი“—ეს ფორმატით [illegible] ორგანო, მარა დიადი [illegible]ით და ძლიერი რევოლიუციონური ცეცხლით, როგორც გოლიათი ისე დგას ბრძოლის ველის მოწინავე ხაზზე მისი ცხოველმყოფელი ელვარება თვალებს უფსებს მუშათა კლასის აშკარა თუ ფარულ მტრებს! მისი ბასრი კალამი, მკვეთრი სიტყვა და მჭექარე ხმა მეხივით ასკდება მათ რენეგატულ თავს და აკარგვინებს წონა-სწორობას... ამ ლაჩრებს ვაქკაცობაში და ვაჟკაცებს სილაჩრეში ელანდებ-ესიზმრებათ ხოლოთ „მოწყობილი“ აჯანყება „გაკომუნისტებ[illegible] ჟაჩალების“ და „გაყაჩაღებ[illegible] [illegible]ნისტების“ მიერ...

ცხადში-კი იხილეს [illegible] მიწაზე განართხული მათი [illegible] შეუპოვარი ფალავანი ბ-ნი სე[illegible]—აუშვეს, ჯერ კიდევ [illegible] რეჟიმის დროს [illegible] [illegible] კედია—ფაჩულია —[illegible] ნოქარაძენი, როცა ჩვენი პარტიის რეგისტრაცია უკვე მოთავებული იქნა მათ „დემოკრატიულ იხრანკაში“ და ხელ-ახლა შეუდგენ კომუნისტებზე ნადირობას.

ჩვენი პარტიისათვის მეტად სერიოზული მდგომარეობაა შექმნილი, ვინაიდან მუხანათური პროვოკაციის ქსელი ყოველ ფეხის ნაბიჯზეა გაბლანდული და მათ მიერ ამღვრეულ წყალში ბადეა გადასროლილი. ამ პირობებში თქვენი მდგომარეობა მოწინავე პოსტზე ფრიად რთული და პასუხისაგებია, მარა ჩვენ ღრმათა ვართ დარწმუნებული, ამის თავდებია თქვენი რევოლიუციონური წარსული და დინჯი ტაქტი და კურსი, თქვენ მიერ თავიდანვე აღებული, რომ თქვენ არ გაებმებით მათ დაგებულ მახეში.

თქვენთან ერთად ჩვენც, მუშებიც, ყველას გასაგონათ ვაცხადებთ, რომ ჩვენ ვცნობთ საქართველოს დამოუკიდებლობას, მტკიცეთ ვდგევართ ლეგალურ ნიადაგზე და არავითარი შეიარაღებული გამოსვლებისათვის არ ვემზადებით. და თუ მაინც ღვთისა და კაცის კანონების წინააღმდეგ ყოვლის მიზეზის გარეშე მოინდომებენ ხელახლა ჩვენს იატაკს ქვეშ ჩაყრას, იცოდენ საქართველოს მუშების და ღარიბი გლეხ-კაცების მტრებმა, რომ ეს იქნება დასაწყისი მათი პარპაშის დასასრულისა...

სანამ ეს არ მომხდარა თქვენი ვალია, ამხანაგებო კვალდაკვალ მისდიოთ და დაუნდობელათ ამხილოთ მენშევიკების „საქმიანობა“, მათი „დემოკრატიული გზით სიარული“ ...არა სოციალიზმისკენ, არამედ იმპერიალიზმისაკენ... თუმცა, ცხადია, როგორც მზის ცხოველმყოფელ სხივებს ვერ უძლებენ ბინადარნი ჭაობისა—ისე მემშევიკები ვერ გაუძლებენ კომუნისტებთან იდეიურ ბრძოლას და განაგრძობენ ჩვენს დევნა-დატუსაღება-გადასახლებას, მარა განაგრძეთ ამხანაგებო თქვენი მრავალმხრივი ნაყოფიერი ბრძოლა საქართველოს მუშების და გლეხების გასანთავისუფლებლათ, სანამ თქვენი მადლიანი კალამი ძალათ არ გამოუგლეჯიათ ხელიდან განსაკუთრებული რაზმის „ძეღლიყანდებს“... „იდეა გაიმარჯვებს!“

ამხ. მონდ. ლ.

კომუნისტების დევნა

ახალ-სენაკი 7 ივლისი.

მოხდა, რაც მოსალოდნელი იყო!..

1 ივლის, ღამით, მთელ მაზრაში დაატუსაღეს ყველა ჩვენი პასუხისმგებელი ამხანგები... „ბართლომეს ღამე“ მოაწყვეს! არ იკმარეს დატუსაღებით—დაჰკეტეს და დალუქეს ბიუროები ახალ-სენაკში, ძველ-სენაკში, აბაშაში, ნოქალაქევში, ბანძაში, მარტვილში, სალხინოში და სხვა სოფლებში. სამაზრო ციხე გავსებულია. არ ვიცით ზუგდიდის მაზრაში რა ხდება; ნუ თუ მთელ რესპუბლიკაში ასეთი რეპრესიებია და თუ არა, რამ გამოიწვია ეს ან ვისი მოხერხებით ხდება ყველა ეს შემაძრწუნებელი ამბავი?! რაშია საქმე? ნუ თუ ეს ლეგალიზაციაა? ნუ თუ ნადირობა კომუნისტებზე მარტო სენაკის მაზრაშია? რას ნიშნავს ის? ნუ თუ მარჯვენა ხელი რას შვრება მარცხენამ არ იცის, და თუ იცის ისევ „პოდპოლია“ ისევ ძველი გზით... ჩვენ მოვითხოვთ ამხანაგებისაგან მი[illegible] შესაფერი ზომები, მოელაპ[illegible] [illegible]აკოთ ცენტრალურ მთავრობა[illegible] [illegible] ხაკის [illegible]ას. რამ გამოიწვია სენაკის მაზრაში რეპრესიები; ჩვენ არავითარი საბაბი არ მიგვიცია, გარდა პარტიულ ლეგალურად მუშაობისა.

სენაკის სამაზრო კომიტეტი.

მისალმებანი.

ველისციხე.

მხურვალე სალამი გაზ. „საქ. კომუნისტს“ ველისციხის ამხანაგებიდან.

ვუსურვებთ გამარჯვებას მის მესვეურთ, იმ [illegible] იდეის განსახორციელებლად, რომლისათვისაც იღუპებიან ციხეებში, სახრჩობელაზე და ტყვიებით კაცობრიობის საუკეთესო შვილები.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენი გაზეთი, მიუხედავათ ყოველგვარი დაბრკოლებისა პირნათლად შეასრულებს თავის დანიშნულებას.

ვუსურვებთ მას გამარჯვებას.

ამხანაგების მონდობილობით

ი. ჩ-ლი.

გაზეთ „საქ. კომუნისტის“ ფონდი.

გიგზავნით გაზეთ „საქ. კომუნისტი“-ს [illegible] [illegible] [illegible] რებილ მცირე წვლილს—55 მანეთს. შემდეგშიაც, შეძლების გვარად დახმარებას არ მოგაკლებთ.

ამხ. მონდობილობით

ი. ჩ-ლი.

ს. გუბიდან მივიღეთ ამხ. [illegible] ნარძის მიერ შეკრებილი ადგილობრივ ხანათა შორის—700 მ.

დრ. რედაქტორი:
მ. ორახელაშვილი.

თბილისის კომუნისტური ორგანიზაციის პირველი რაიონის ბიურო მოთავსებულია ჩერქეზოვის ქუჩაზე 135. დაც პლეხანოვის სამკითხველო. ბიურო ღიაა საღამოთი 5—7 საათამდე.

თბილისის კომუნისტური ორგანიზაციის მეოთხე რაიონის ბიურო დროებით მოთავსებულია რუსთაველის გომში, სადაც სწარმოებს ახალი წევრების ჩაწერა და ძველი წევრების რეგისტრაცია. ბიურო ღიაა დილის 10 თიდან ნაშუადღევის 1 საათამდე და საღამოს 4 საათიდან 7 საათამდე.

ამხანაგების საყურადღებოთ.

მეორე რაიონის ს. კ. პ. ბიურო დროებით გადავიდა ტატიანის [illegible]დან რუსთაველის სადგომში. მიღება [illegible] ყველ დღე დილის 10 საათ.—12 თამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

მესამე რაიონის ს. კ. პ. [illegible]

დროებით მოთავსებულია რუსთაველის სადგომში, სადაც სწარმოებს ახალი და ძველი წევრების რეგისტრაცია. ბიურო ღიაა დილის 10 ნახ. საათიდან ნაშუადღევის 1 ნახ. საათამდე და საღამოს 5 ნახ საათ. 7. ნახ. საათ.

ბიურო ს. [illegible] ა. ლანჩხუთის რაიონის კომიტეტისა მოთავსებულია [illegible] ებრალიძის შენობაში (მუშათა [illegible] ნში); აქვე მოთავსებულია დროებით გურიის კომიტეტი საქართველოს [illegible] გაზდათა კომუნისტური პარტიისა.

რაიონ. კომიტეტის პრეზიდიუმი.

ორგანიზაციების საყურადღებოთ!

საქ. კომ. პარტიის ცენტრ. კომიტეტის საწყობში არის შემდეგი გამოცემები. ორგანიზაციებს შეუძლიათ მიიღონ კომიტეტის სადგომში—ტფილისი, პასკევიჩის ქ. № 3.

1) სა[illegible] [illegible] და [illegible] მიწის შესახებ.
2. კომუნისტური პარტიის მანიფესტი.
3. საბჭოთა რესპუბლიკა.
4. კომუნისტური ინტერნაციონალის პლატფორმა.
5. ვლ. როზანოვი—იმპერიალიზმი.
6. კავკასიის მშრომელ მასსას.
7. მიწის სოციალიზაციის ძირითადი კანონი.
8. ლენინის მოხსენება და სიტყვა საბჭოთა ყრილობაზე.
9. ნ. ლენინი—სახელმწიფო და რევოლუცია.
10. კობა (სტალინ) ჟურნალის [illegible] ლექტიური მატერიალიზმი.
11. კ. მარქსი და ფ. ენგელსი—კომუნისტური მანიფესტი.
12. ნ. ბუხარინი—პროგრამა კომუნისტებისა (ბოლშევიკების).
13. პარტიული წესდება.